

Kulturní paměti hodnosti III

Obsah tématického okruhu

- I. Národní obrození a osvobození Bulharska
- II. Bulharsko po osvobození
- III. První a druhá světová válka
- IV. Národní republika Bulharsko (1945-1989)
- V. Bulharsko po revoluci (1989 až do současnosti)

Bulgaria (1878).

Treaty of San Stefano and Congress of Berlin.

**Bulgaria after
the Treaty of San Stefano**

- Principality of Bulgaria (autonomous)
- Eastern Rumelia (Ottoman province)
- Macedonia (Ottoman)

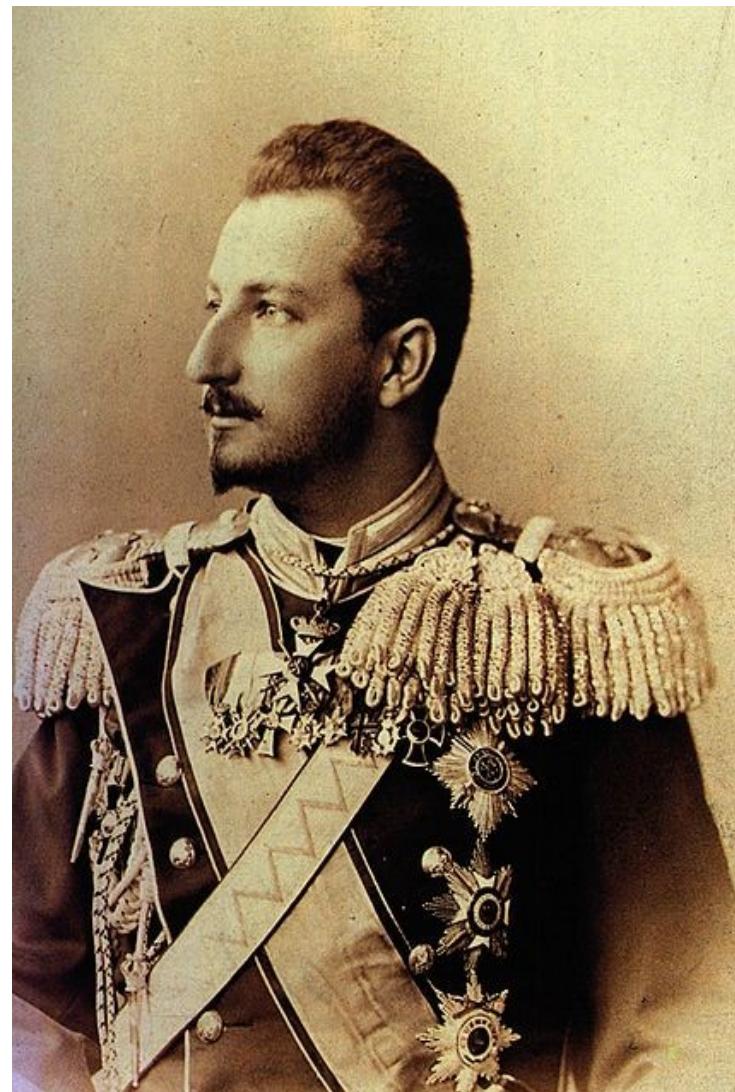
Chronologický přehled dějin Bulharska od počátku národního obrození do příchodu socialismu

- 1762 Istorija slavjanobolgarskaja od Paisije Hilendarského – počátek bulharského národního obrození
- 20.4.1876 „dubnové povstání“ v Koprivštici
- 1877-1878 rusko-turecká válka, na stráně Ruska opět bojovali bulharští dobrovolníci; porážka osmanské říše
- 3. 3.1878 mír mezi Ruskem a osmanskou říší, podepsaný v San Stefano, nedaleko Istanbulu, znamenal obnovení samostatnosti Bulharska
- červen 1878 berlínský kongres evropských mocností revidoval sanstefanský mír
- 1879 Alexander Batenberg zvolen bulharským knížetem
- 1885 státní převrat ve Východní Rumelií a sjednocení Východní Rumelií s bulharským knížectvím
- 1908 Bulharsko vyhlásilo úplnou nezávislost na Vysoké portě; kníže Ferdinand přijal titul cara, který byl rovnocenný s titulem krále
- 1912 první balkánská válka Bulharska, Řecka, Srbska a Černé Hory proti Turecku
- 1913 druhá balkánská válka mezi Bulharskem a jeho bývalými spojenci Srbskem, Řeckem a Černou Horou, ke kterým se připojily ještě Rumunsko a Turecko. Příčinou války byla neochota Srbska vydát Bulharsku Makedonii, získanou během první balkánské války. Bukurešťským mírem ztratilo Bulharsko územní zisky z první balkánské války a rovněž jižní Dobrudžu ve prospěch Rumunska. Získalo však pirinskou část Makedonie a přístup k Egejskému moři.

Chronologický přehled událostí za první a druhé světové války

- 1915 Bulharsko vstoupilo do první světové války na straně Německa, Rakousko-Uherska a Turecka s cílem získat od Srbska Makedonii
- 1915 – 1918 Bulharsko dočasně získalo Makedonii i Dobrudžu
- 3.10.1918 Ferdinand I na nátlak dohodových států abdikoval a odešel ze země; jeho nástupcem se stal jeho nejstarší syn Boris III.
- 27. 11.1919 mírem v Neuilly ztratilo Bulharsko přístup k Egejskému moři, jižní Dobrudžu, západní krajiny a část pirinské Makedonie; byla mu uložena omezení pokud jde o armádu a vysoké reparace
- 1920 -1923 zemědělská diktatura Alexandra Stambolijského
- 9. 6. 1923 vojenský převrat; Stambolijski zavražděn; nastolení vlády Alexandra Cankova a jeho bloku „Demokratická dohoda“
- září 1923 pokus komunistů o svržení Cankovy vlády
- 14. 4. 1925 neúspěšný bombový atentát na cara Borise III., zorganizovaný komunistů v chrámu Svaté Neděle v Sofii
- 19. 5. 1934 státní převrat
- Borisovi III. se podařilo rozložit Vojenský svaz i Zveno
- 28. 8.1943 smrt Borise III.; za nezletilého Symeona II. vládla regentská vláda
- 1944 růst partizanského hnutí
- 9. 9.1944 státní převrat uskutečněný vlasteneckou frontou s pomocí Zvena a zbytku Vojenského svazu. Koaliční vláda Kimona Georgieva s účastí komunistů.
- 1944 –1945 účast Bulharska ve válce proti Německu
- září 1946 carská rodina vyhnána ze státu

Obr. 1, 2: portrét Alexandra von Batenberga, portrét cara Ferdinanda I

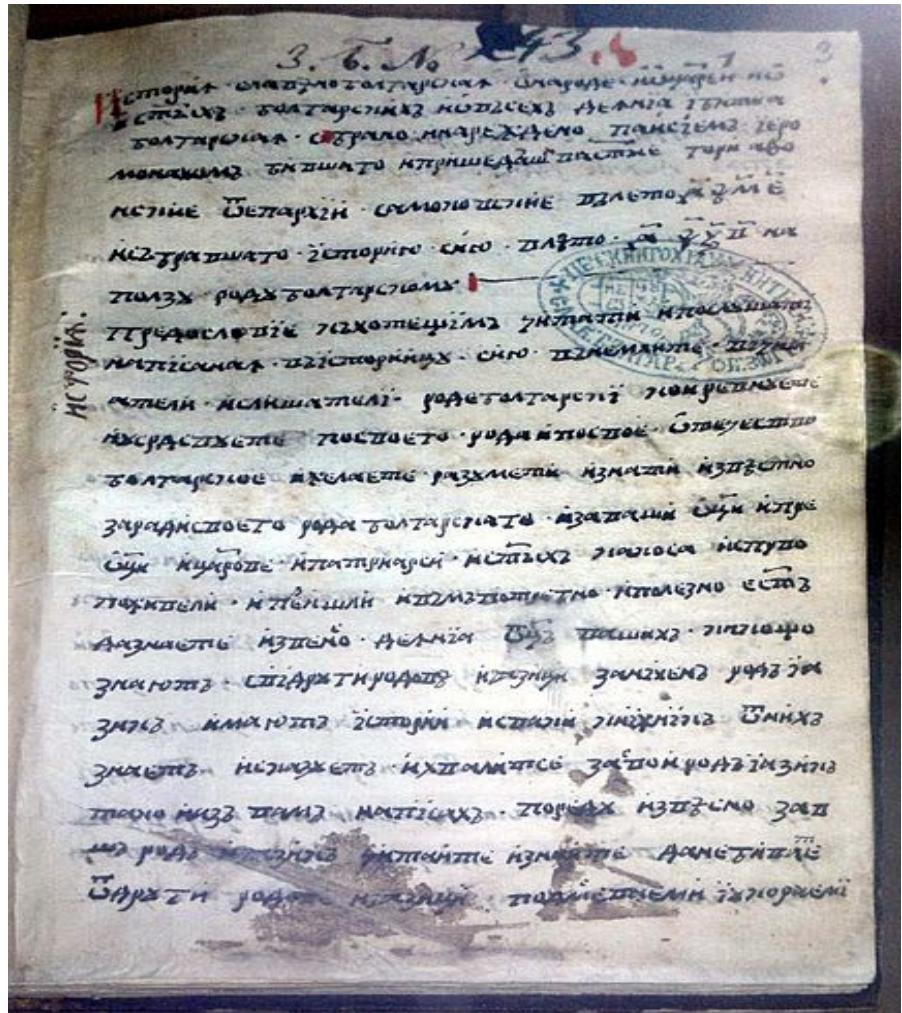

Obr. 3, 4: portrét cara Borise III. (carem od 1918 do 1943), portrét jeho syna Symeona Sakskuburgotského (bulharským premiérem od 2001 do 2005)

Bulharská kultura národního obrození

Obr. 5,6: socha Paisije, první stránka jeho díla

Obr. 7,8: fotografie bulharského revolucionáře Vasila Levského, památník Levského v centru Sofii

Obr. 9: Národní muzeum Ivana Vazova (původně sloužil jako jeho dům)

Obr. 10,11: portrét Christa Boteva, pomník ve Vrace

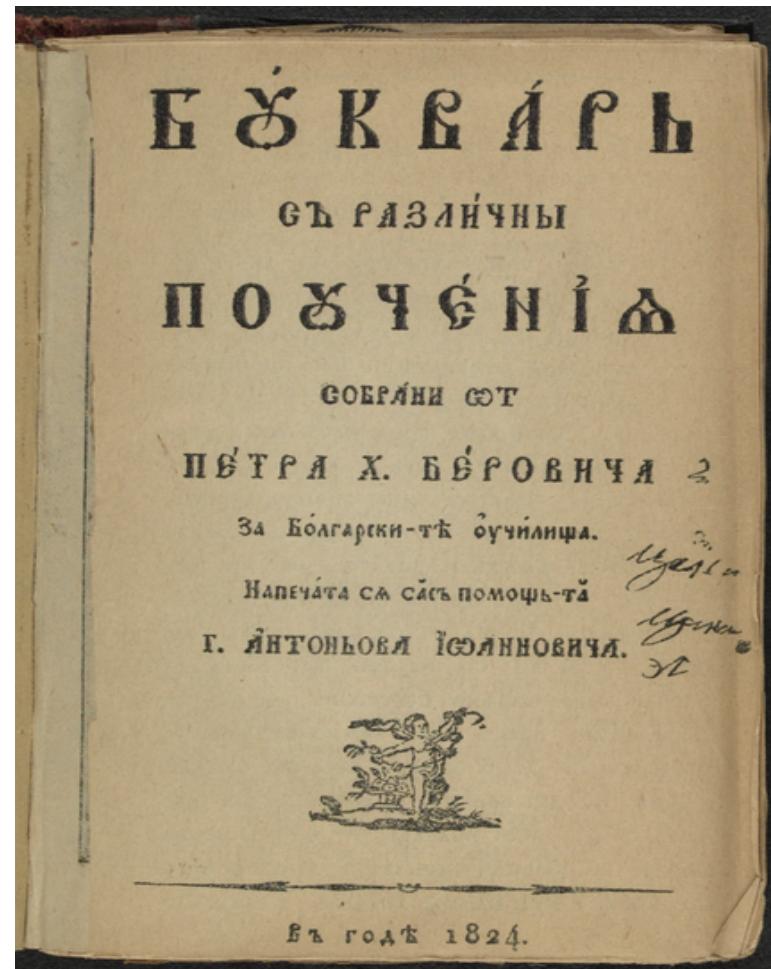
Obr. 12, 13: fotografie Ivana Vazova, fotografie Národního divadla Ivana Vazova v Sofii

Obr. 14: Národní muzeum Ivana Vazova (původně sloužil jako jeho dům)

Obr. 15, 16: Petăr Beron, první strana jeho díla “Рибен буквар”

Bulharská kultura po osvobození

Obr. 17: Sofijská univerzita sv. Klimenta Ochridského

Obr. 18: Bulharská akademie věd

Obr. 19: Socha cara Osvoboditele

Obr. 20: Vojenské historické muzeum (Panorama) v Plevenu

<http://www.youtube.com/watch?v=kNUq8CvO3Bo>

Bulharská kultura v meziválečném období

BULGARIA: PHYSICAL, 1915

0 30 60 90 km
0 48 miles

lakes +
rivers peaks

Sea

200 2000

Land

0 200 1000 3000m

100 500 2000

Chronologický přehled bulharských dějin od roku 1945 do roku 1989

- 10. 2. 1947 Pařížská mírová smlouva: jižní Dobrudža zůstala Bulharska
- 4. 12. 1947 nová ústava označila Bulharsko za „lidovou republiku“ a zavedla v zemi komunistickou diktaturu, v jejímž čele stal Geogri Dimitrov
- 1950-1954 diktatura Vălko Červenkova
- 1954-1989 po Stalinově smrti bylo v zemi zvoleno „kolektivní vedení“ v čele s Todorem Živkovem; diktatura Todora Živkova
- 1984 -1989 tzv. obrodný proces proti turecké menšině, vrcholící v roce 1989 masovým exodem Turků do Turecka
- 10. 11. 1989 Živkov na zasedání ústředního výboru BKS donucen k rezignaci a nahrazen Petrem Mladenovem
- 7. 12. 1989 vzniklo opoziční uskupení Svaz demokratických sil (SDS); predsedou se stal dr. Želju Želev
- 1. 8. 1990 dr. Želju Želev byl zvolen prezidentem

Obr. 21: Mapa současného Bulharska

Obr. 22, 23: Todor Živkov, Želju Želev

Bulharská kultura za socializmu

Chronologický přehled bulharských dějin po roce 1989 až do současnosti

- Po revoluci oficiální název státu je Bulharská republika (Република България); parlamentní republika
- 1992-1997 prezidentem je Želju Želev;
- 1997-2002 prezidentem je Petăr Stojanov; premieři na něj jsou: Žan Videnov (1995-1997), Stefan Sofianski (1997), Ivan Kostov (1997-2001), Symeon Sakskuburgotski (2001-2005)
- 2002-2012 prezidentem je Georgi Părvanov, premieři na něj jsou: Symeon Sakskuburgotski (2001-2005), Sergej Stanišev (2005-2009), Bojko Borisov (od roku 2009 až do současnosti)
- Od 22.01.2012 prezidentem je Rosen Plevneliev; premierem od 2009 je Bojko Borisov

Obr. : Petăr Stojanov, Georgi Părvanov

Obr. : Rosen Plevneliev, Bojko Borisov

Bulharská kultura po revoluci do současnosti

Děkuji za pozornost!